

A HTMT HÍREI**Kolumbán József akadémikus köszöntése**

Kolumbán József akadémikus, az MTA romániai külső tagja, nyugalmazott egyetemi tanár 2025. augusztus 4-én ünnepelte 90. születésnapját. Ez alkalomból az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság ünnepi köszöntést szervezett, amelyen a professzor urat kollégái, barátai és a KAB testületének, valamint Matematikai, informatikai és csillagászati szakbizottságának tagjai köszöntötték...

Forrás: Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Feszt György (1925–2019) emlékére

Száz évvel ezelőtt, 1925. szeptember 15-én Kolozsváron született Feszt György farmakológus egyetemi tanár, orvosi szakíró, az erdélyi szakmai önszerveződés és az anyanyelvi oktatás jeles képviselője, az MTA külső köztestületének tagja. [...] Születésének századik évfordulója alkalmat ad arra, hogy egykori tanítványai, munkatársai, tisztelői kegyelettel és szeretettel emlékezzenek Feszt György professzorra... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Felhívás: MTNE 2025

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület 2025. november 21-22-én, megrendezi a „A Magyar Tudomány Napja Erdélyben” hagyományos ünnepi konferenciáját. Ennek keretében kerül sor az EME Természettudományi Szakosztályának „24. Erdélyi Természettudományi Konferenciájára”, 2025. november 22-én a biológia, fizika, kémia, földrajz, geológia és környezettudományok terén. A konferencia hivatalos nyelve magyar és angol. [...] A jelentkezési űrlapok beküldése: 2025. november 5... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Politikum: A sajtószövetség szerint összehangolt propagandakampány folyik a független médiumok ellen**

A Független Elektronikus Médiumok Szövetsége szerint az Orosz Külső Hírszerző Szolgálat állításai, miszerint az Európai Unió támogatásával működő kritikus médiumok egy „szerb Majdant” akarnak előidézni, egy összehangolt propagandakampány részét képezik. [...] Az „Engedjék szabadon mindannyiukat” nevű civil kezdeményezés közölte, hogy 2024. november 1. óta legalább 920 embert vettek őrizetbe. [...] A hallgatók vizsgálata egyértelműen kimutatta, hogy a rendőrség CN-gáz vetett be a tüntetők ellen...

Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

Októbertől 5 százalékos béremelés az oktatásban és az egészségügyben

A szerb kormány októbertől újabb, átlagosan 5 százalékos fizetésemelést vezet be az oktatási és az egészségügyi szektorban – jelentette be Siniša Mali pénzügyminiszter. A bejelentés szerint a tanárok alapbére az év végére eléri a köztársasági átlagfizetés szintjét, ami a januári 11 és a márciusi 5 százalékos emelés után a harmadik béremelés az idén. [...] Mali kiemelte, hogy a felsőoktatási törvény módosítása révén az egyetemi tanárok bére és az egyetemek költségvetése is növekedhet... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet folytatja a tájházak felmérését és digitalizálását

Decemberben és januárban a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet a bajai Türr István Múzeummal és a szabadkai Tanítóképző Karral együtt vett részt a Határ, ami nem választ el elnevezésű, határon átívelő projektben, melynek keretében vajdasági tájházakat, illetve helytörténeti gyűjteményeket tartalmazó házakat mértek fel, és az ott található tárgyakat leltározták. [...] Kormányos Katona Gyöngyi, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója Kisoroszon elmondta, hogy számukra fontos a vajdasági tájházak felmérése és digitalizálása. [...] Utolsó óráiban vagyunk annak, hogy legalább digitális formában megmentsük ezeket az értékeket...

Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Diplomaosztóval egybekötött tanévnyitót tartottak Zentán a MATE Konzultációs Központjában

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Zentai Konzultációs Központja kedden délelőtt tanévnyitó és diplomaosztó ünnepséget tartott a Pro Scientia Naturae Alapítvány Oktatási Központjában. [...] A jelenlévőket Lengyel László, MATE helyi tagozatvezetője,

az MTA külső köztestületének tagja köszöntötte és örömét fejezte ki, hogy mind a négy előre meghirdetett szakon elindul a képzés. Elmondta, 46 új első éves tanuló iratkozott be. [...] Gyuricza Csaba, a MATE rektora elmondta: az intézményen belül nagyon fontosnak tartják a helyi, országhatáron túli képzéseket, mert így a fiatalok itt maradnak a szülőföldjükön. Az elmúlt években több mint 550 diplomát adtunk át és a diplomások közel 90%-a itt a térségben helyezkedett el és a vajdasági gazdaságot fejleszti...
Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Máriás Ildikó lett a tornyosi Tömörkény István Általános Iskola megbízott igazgatója

Zenta önkormányzata augusztus végén rendkívüli ellenőrzést indított a tornyosi Tömörkény István Általános Iskolában. Burány Hajnalka, Zenta polgármestere akkor egy sajtótájékoztató keretében elmondta, erre azért volt szükség mert több bejelentés is érkezett a Vigyázok rád - Čuvam te platformon, valamint egy tragikus haláleset is történt júniusban, amely során elhunyt az iskola hittantanárnője. [...] Juhasz Attila, Zenta Község Képviselő-testületének alelnöke elmondta, hogy Vajda Attilát, az intézmény korábbi igazgatóját elsősorban a szakmaiatlan hozzáállása miatt mentették fel... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Brecht-mű a Zentai Magyar Kamaraszínház repertoárján

Vasárnap este vastappsal köszönte meg a közönség a Zentai Magyar Kamaraszínház idei évadnyitó előadását: Bertolt Brecht Baal című drámáját Anca Bradu rendezésében. A történet a részeges és csapongó költő, Baal hanyatlását ábrázolja. Egy antihőst, aki elutasítja a polgári társadalom konvencióit és csapdáit. A darab a német Sturm und Drang hagyományaiból merít, ahol a társadalmon kívül élő, önpusztító zseni kultuszát emelik piedesztálra. [...] A bukaresti rendező és egyetemi tanár lapunknak elmondta, hogy ez volt az első közös munkája a zentai társulattal... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Új kötetek és a Bács megyei Napló

A MILKO Egyesület gondozásában jelent meg Iványi István és Negyela László két kiadványa: a Ha az idegen vasúton jó Szabadkára: Gyors látogatás és a Ha az idegen vasúton jó Szabadkára: Terjedelmes séta. [...] Havas Károly Öreg ház a csirkepiac című könyve is napvilágot látott a MILKO Egyesület kiadásában. [...] A Bács megyei Napló legújabb lapszáma több izgalmas témát kínál az olvasóknak. [...] Szűcs Balázs írása A városkép megőrzése, értékmegőrzés és historizálás kontra új korok új bábéli tornyai Vajdaságban és Szabadkán címet viseli. [...] Kriska Olivér geográfussal is készült egy interjú Nemzetiségek együttléte, fizikai és mentális határok Vajdaságban címmel. A történelem iránt érdeklődők számára különösen izgalmas lehet az Ötszázhetven nap című írás, amely azt vizsgálja, hogyan élték meg Szabadka polgárai a trianoni időszak mindennapjait... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Október 12-től biometrikus ellenőrzés a határon

Az Európai Unió 2025. október 12-től új határellenőrzési rendszert vezet be több lépcsőben. A Magyar Rendőrség először a magyar–ukrán, majd a magyar–szerb, végül pedig a légi határátkelőhelyeken alkalmazza az Európai Határregisztrációs Rendszert. [...] A Az új szabályok szerinti határforgalom-ellenőrzés során a rendőrség ezeket az adatokat az első határátlépés során egyéni aktában rögzíti, [...] hosszabb várakozásra kell számítani... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrán–magyar miniszteri találkozó: Nincs áttörés

Tarasz Kacska, Ukrajna európai és euroatlanti integrációért felelős miniszterelnök-helyettese közölte, hogy első találkozója ebben a minőségében Sziijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszterrel „konstruktív” volt. A magyar tárcavezető visszafogottabban nyilatkozott a múlt heti budapesti eszmecsereről. [...] Kacska így fogalmazott: „Összegeztük a tegnapi kétoldalú konzultációkat a nemzeti kisebbségek jogairól. Tisztáztuk, hogy nincsenek lényegi problémáink, és mind a 11 pontra, amelyre a magyar fél rámutatott, van megoldásunk... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Demográfiai katasztrófa: 86 ezer születés, 249 ezer haláleset fél év alatt

Ukrajna demográfiai helyzete tovább romlott. Az Opendatabot adatai szerint 2025 első félévében 86 795 újszülött jött világra, miközben 249 002 ember halt meg. Ez azt jelenti, hogy minden egyes újszülöttre csaknem három elhunyt jut. A szakértők figyelmeztetnek: ha a tendencia folytatódik, akkor 2050-re Ukrajna lakossága 25 millió före zsugorodhat... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Újabb donyecki iskolákat telepítenek Kárpátaljára

A Kárpátaljai Megyei Katonai Adminisztráció vezetője, együtt a donyecki OVA vezetőjével, Vadim Filaskinnal több olyan helyiséget is megtekintett megyénkben, ahol a háború miatt károsult régió bizonyos oktatási intézményeit el tudnák helyezni...
Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Bíróság elé állítanak egy illegális régészeti ásatásokban és leletek eladására tett kísérletekben részt vevő személyt

Bíróság elé állítanak egy 42 éves szumi megyei lakost, aki Ungvár külvárosában ásatásokat végzett, és a talált tárgyakat illegálisan próbálta árverésen értékesíteni. [...] Télen a vádlott 11 agyagedény darabjait és négy ősi bronz kelta baltát talált az ásatások során. Annak ellenére, hogy a lelet kulturális és történelmi értékkel bír, nem jelentette a felfedezését az illetékes hatóságoknak, és nem adta át a tárgyakat az államnak... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Sajttájékoztatót tartott a beregszászi színház

A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban nyáron csak néhány hétre áll meg az élet, ősszel, az évad beindulásakor megannyi meglepetéssel készülnek. Erről szólt az évadnyitó sajtótájékoztató, amit Sin Edina színházigazgató tartott. [...] Évente 120 előadást játszunk és 30-40 egyéb kulturális programot szervezünk. [...] A szót átvéve Vass Magdolna színművész elmondta, jelenleg 20 növendékük van, a foglalkozások kreatív formában zajlanak... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Megalakult az a közös parlamenti különbizottság, amelynek célja a családon belüli erőszak megelőzése

Megalakult az a közös parlamenti különbizottság, amelynek célja a családon belüli erőszak megelőzése, leküzdése és szankcionálása – jelentette be Facebook-oldalán Csép Éva Andrea parlamenti képviselő az újonnan alakult testület alelnöke. Csép Éva Andrea közölte: „Az intézmények megkapták a megfelelő felszerelést, eszköztárat, s mégis valami nem működik. A bizottság célja, hogy a parlamentben iktatott törvénytervezeteket megvizsgálja és elemezze. [...] „Minden héten egy nő családon belüli erőszak áldozata lesz. Otthonában hal meg egy olyan ember keze által, aki valaha szerette. Minden órában 14 hívás érkezik a hatóságokhoz, amiben családon belüli erőszak miatt kérnek segítséget, mert életveszélyben vannak” – magyarázta. Csép Éva Andrea szerint „amit látunk és ami a statisztikákban szerepel, az csak a jéghegy csúcsa... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Közvitan az egyetemi ösztöndíjak összege

Az oktatási minisztérium szerdán közvítára bocsátotta a hallgatói ösztöndíjak összegét jóváhagyó miniszteri rendelet tervezetét. [...] A jogszabályjavaslat szerint a 2025–2026-os egyetemi évben az állami felsőoktatási intézmények nappali doktori képzésében részt vevő doktoranduszok havi 3700 lejes ösztöndíjra jogosultak. [...] Érdemösztöndíj: az általános iskola felső tagozatán, középiskolában és szakiskolában tanuló diákoknak jár. A támogatás értéke havi 450 lej. Az érdemösztöndíj adott osztályban a tanulók legfeljebb 15%-ának jár... Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Megújult a Székely Nemzeti Múzeum Bartók Béla terme

Megújuló örökség – Születésnap, díszterem, muzsika címmel hirdette meg a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum a legújabb rendezvényét, melynek során felavatták a megújult dísztermet, amely 1990 óta Bartók Béla nevét viseli, és megünnepezték az intézmény 146., illetve 150. születésnapját. [...] A terem megújult, korszerű felszereléssel látták el, megoldották az akusztikát – még egy jó koncertzongorát szeretnének beszerezni, hogy igazi hangversenyeremmé váljon mondta Vargha Mihály, a múzeum igazgatója... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Sepsiszentgyörgyön dolgozik a szemétfogó gát

Sepsiszentgyörgyön, az Olt folyó Debren patakával találkozó szakaszán működik az a PET-palackokat felfogó, úszógát, amelyet néhány éve a Tega köztisztasági vállalat üzemeltet. A szerkezet félévente körülbelül fél köbméternyi műanyag palackot fog ki a vízből, így hozzájárul a folyó tisztán tartásához... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Magurahegy a szilágysági falu, amelynek ma már csak egyetlen állandó lakója van

Magurahegy, a szilágysági hepehupák közé elbújt falu Sarmaság községhez tartozik hivatalosan, de a statisztikákban az elnéptelenedett település sorát szaporítja. [...] Móricz Sándor hatvanhat éves, régen csizmadia volt, ma önellátó. [...] 1965-ben aztán a falu lakói saját kezűleg építettek iskolát. Fát hordtak az erdőből, pénzt gyűjtöttek, és együtt emelték fel az épületet. [...] Romániában az elnéptelenedő falvak nem csupán helyi érdekességek, hanem országos társadalmi probléma. Az országban mintegy tízmillió lakás van nyilvántartva, ezek közül két és fél millió üresen áll... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Ismét vízum nélkül mehetnek az Egyesült Államokba a kettős állampolgárságú erdélyi magyarok

Az amerikai Belbiztonsági Minisztérium kedden jelentette be, hogy feloldja a magyarországi Vízummentességi Programra vonatkozó korlátozásokat, és az ország státusza a Vízummentességi Programban (Visa Waiver Program, VWP) teljes mértékben visszaáll, miután az megtették a szükséges lépéseket a biztonsági kockázatok kezelésére... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Kiadvány: Bereck vidéki „hírharang”

Egy Bereck vidéki hírhalmból a „harang” azért nem maradhat ki, mert nincs és nem is volt még egy olyan kiadvány községközpontjainkban, amely nyomtatásban rögzítené a népes közösség – esetünkben Bereck, Kézdimartonos és Ojtoz – életét. A Berecki Harangszó példamutató évkönyvsorozatnak Balogh András egykori könyvtáros, későbbi főszerkesztő volt a megálmodója, aki munkatársával Ferentzi Lászlóval, Tibád Sándorral, Csomós László szerkesztővel, számos pedagógussal és a településen tevékenykedőkkel együtt kitartóan szerkeszti ezt a közéleti, időszakonként megjelenő kiadványt. [...] A dicső múltat felidézve, Bereckben a jelen történéseit is számba vehetjük... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Újvárad-szeptemberi lapajánló

Az irodalom erősebb a halálnál címmel Radu Vancu és André Ferenc június végi kolozsvári beszélgetését olvashatják a Kultúra rovatban, Gálfalvi Ágnes szerkesztésében. Tévhitek, rosszul-tudások és első benyomások képezik a témáját a Ketten egy páston sorozatban Filep Tamás Gusztáv és Boka László értekezéseinek. [...] Lakatos-Fleisz Katalin, az MTA külső köztestületének tagja a nagyváradi színtársulat Shakespeare-előadását, az Ahogy tetsziket méltatja... Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Újraavatták a piski csata áldozatainak emlékművét

Száz évvel a lebontása után újból felavatták az 1849. február 9-én vívott győztes piski csatának emléket állító obeliszket a Hunyad megyei Ópiskin. A hétvégén megemlékeztek a csatában elesett 1500 katonára is – tájékoztat a Budai 2-ik Honvédszászlóalj hagyományörző egyesület. [...] A Hősök tiszteletére felállított emlékművet 1919-ben ledöntötték. A helybeli lakosok megőrizték és átadták felújítás céljából a kőtömböket, melyből jónéhány ezer kilón felüli... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Erdélyi holokauszt túlélők üzenetét találták meg egy lengyel templomban

1945 januárjában négy zsidó nő szökött meg egy halálmenetből, és négy hónapig bujkáltak egy kis lengyel falusi templomban. Ceruzával írt üzenetüket 70 évvel később találták meg egy keresztútffestmény hátoldalán. [...] A nyomokat csak most, a restaurálás során fedezték fel, miután újra szétszerelték a képeket. A szöveg rekonstruálása és elolvasása nem bizonyult egyszerű feladatnak. A felirat részben megsérült, részben elhalványodott, de a templom papja és a restaurátorok megéreztek: rendkívüli történelmi jelentőséggel bír, amit találtak. [...] Skoroszó település közössége és a helyi plébánia várja azok jelentkezését, akik információval rendelkeznek Weiss Máriáról (Kolozsvár), valamint Ferencz Ilonáról, Ferencz Erzsébetről vagy Radó Éváról (mindhárman Nagyváradról)... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Oktatásügyi törvényjavaslatokat vitat meg a parlament

Tomáš oktatási miniszter Drucker összesen hét törvénytervezetet terjeszt elő, ezek között van például az oktatásügyi törvény módosítása és az iskolák finanszírozásáról szóló javaslat. [...] A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének adatai szerint a 2024/2025-ös tanévben 223 magyar tanítási nyelvű alapiskola működött az országban. [...] A legkevesebb magyar tanítási nyelvű alapiskola Pozsonyban van, [...] Kacifántosabbnál kacifántosabb megjegyzéseket is szoktunk kapni, sokat tudnának erről beszélni a fővárosi magyarok... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Újabb elvesztegetett évek várnak Krasznahorka várára

Felmondta a krasznahorkai vár felújításának kivitelezőjével kötött szerződést a Szlovák Nemzeti Múzeum. A munkálatokat végző MBM-GROUP társaság jelezte, a szerződéstől való visszalépést érvénytelennek tartja és jogi úton készül fellépni ellene. [...] A Szlovák Nemzeti Múzeum közölte [...] a múzeum vezetése intenzíven foglalkozott a jelenlegi helyzet elemzésével és azoknak az okoknak a feltárásával, amelyek miatt a vár rekonstrukciója immár több mint 13 éve húzódik... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Szakmai napok a Csallóközi Könyvtárban

Szeptember 16-án, kedden indult útjára a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének kétnapos szakmai programsorozata, amelynek idén a dunaszerdahelyi Csallóközi Könyvtár adott otthont... Forrás: Dunaszerdahelyi.sk: [teljes cikk >](#)